

ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๑๘ ปีที่ ๒๕ หลัง เดือนกันยายน ๒๕๕๒

ISO 9001 : 2008

สถาบันรับรองมาตรฐานไอเอสโอ (สรอ.) จะมาตรวจประเมินติดตามระบบบริหารงานคุณภาพของสำนักหอสมุดกลาง ด้วยระบบ ISO 9001 : 2008 เป็นครั้งที่ 3 ในวันอังคารที่ 27 ตุลาคม 2552 จึงขอให้บุคลากรทุกคน เตรียมความพร้อมรับการตรวจประเมิน เพื่อขอรับรองระบบ ISO 9001 : 2008 ในวันดังกล่าวโดยพร้อมเพรียงกัน

ข่าวบุคลากร

ประชุม สัมมนา อบรม

บุคลากร จำนวน 8 คน เข้าร่วมฟังการบรรยายการจัดการความรู้เรื่อง “การวิจัย : มุมมองจากประสบการณ์” เนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการ ของรองศาสตราจารย์ ดร.ทัศน หาดูพล อดีตผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง จัดโดยคณะกรรมการจัดการความรู้ของสาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในวันพฤหัสบดีที่ 24 กันยายน 2552 เวลา 08.30-12.00 น. ณ ห้องประชุม 1607 ชั้น 6 อาคารบริหาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ศึกษาดูงาน

ศาสตราจารย์ชะดิพร เกียรติศิลาธาร จากมหาวิทยาลัยเงินตู และ Prof. Fu Rai Di จากมหาวิทยาลัยเสฉวน เข้าเยี่ยมชม และศึกษาดูงาน สำนักหอสมุดกลาง เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2552

น่านาสาระ library 2.0

Library 2.0 คืออะไร แล้ว 1.0 อยู่ที่ไหน?

จากการเกิดขึ้นของเทคโนโลยี Web 2.0 ที่แพร่หลาย เราจะพบเห็นได้ในเว็บไซต์ต่างๆ ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็น Youtube, Flickr, Hi5, Facebook, del.icio.us, wikipedia, wordpress ฯลฯ ทำให้เกิดแนวคิดที่จะนำ Web 2.0 เข้ามาใช้ในการบริการออนไลน์ของห้องสมุด แต่เดิมบริการออนไลน์ของห้องสมุด เน้นที่บริการสืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ ที่มีให้บริการภายในห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นหนังสือ วารสาร หรือสื่อต่างๆ เป็นหลัก ซึ่งถ้าให้บริการเพียงเท่านี้ต่อไป จะทำให้ความน่าสนใจในห้องสมุดจะลดลงเรื่อยๆ ทุกที่ ทั้งที่ห้องสมุดน่าจะเป็นแหล่งสารสนเทศลำดับแรกๆ ที่คนควรเลือกใช้สำหรับการค้นหาข้อมูล แนวคิดของ Library 2.0 ได้มาจุดประกายความน่าสนใจและเพิ่มชีวิตชีวาให้กับบริการออนไลน์ของห้องสมุดอีกครั้ง

ยิ่งหยิ่งได้

เหตุผลที่ทำให้เว็บไซต์ให้บริการในรูปแบบ 2.0 ได้รับความนิยมส่วนใหญ่นั้น มาจากผู้ใช้งานที่เข้ามาแบ่งปันข้อมูลต่างๆ ให้แก่กัน เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิด ทำให้เกิดข้อมูลที่น่าสนใจใหม่ๆ ขึ้นอย่างมากมาย เมื่อมีการแบ่งปันกันมากขึ้น ข้อมูลที่มีการสั่งสมจำนวนมาก กลายเป็นแหล่งข้อมูลขนาดใหญ่ ที่ให้เราค้นคว้าค้นหาความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง เป็นแหล่งรวมสารบบันเทิง เพื่อความผ่อนคลายอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนั้น เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้มีการสร้างกลไกการคัดกรองโดยกลุ่มผู้ใช้งานด้วยกันเอง ด้วยเครื่องมือต่างๆ เช่น การโหวตให้คะแนน การจัดอันดับ การอภิปราย เพื่อหาข้อสรุป เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะเป็นข้อมูลสนับสนุนให้ผู้ใช้งานสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือในการเลือกใช้ข้อมูลต่อไป จะเห็นได้ว่าความน่าสนใจเหล่านี้จะไม่เกิดขึ้นเลย ถ้าไม่มีจุดเริ่มต้นจากความคิดในการ “แบ่งปัน”

ห้องสมุดเข้าสู่โลกของ 2.0 ได้อย่างไรบ้าง

การที่จะเข้าสู่โลกของ 2.0 ได้ คงต้องเริ่มจากการเป็นผู้เล่นก่อน มีห้องสมุดจำนวนมาก ที่ได้รับริเริ่ม และทดลองเล่นเครื่องมือการสร้างเครือข่ายทางสังคมต่างๆ (Social Networking Tools) ที่มีให้บริการอยู่มากมาย แล้วนำมาประยุกต์ใช้ อาทิ เช่น

☞ **Blog** บทความออนไลน์ที่ใครๆ ก็เขียนได้ เขียนเรื่องอะไรก็ได้ หลายหน่วยงานใช้เพื่อประกาศข้อมูลข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ให้ผู้สนใจได้ติดตาม

☞ **Wiki** ต้นแบบของการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เขียนบทความ สารานุกรมในเรื่องที่นำรู้ต่างๆ ในแบบช่วยกันเขียน ช่วยกันแก้ไข อภิปรายร่วมกัน จนได้ข้อสรุปสุดท้าย เป็นองค์ความรู้ที่น่าเชื่อถือ

☞ **Folksonomy** เรียกอีกอย่างว่า Tag เป็นคำหรือข้อความที่บอกลักษณะหมวดหมู่ กลุ่มเนื้อหาของสิ่งต่างๆ ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ซึ่งบางคนอาจจะประยุกต์ใช้โดยแทนที่จะบอกว่าสิ่งนั้นเกี่ยวกับอะไร แต่ให้ข้อมูลการนำไปใช้แทนที่ไม่ผิดพลาดแต่อย่างใด

☞ **RSS** รูปแบบการรับส่งข้อมูลข่าวสารที่สะดวก รวดเร็ว ทำให้เราสามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงข้อมูลในเว็บต่างๆ ได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น เพียงแค่บอกรับ (Subscribe) เว็บที่เราสนใจ หากมีการ Update ใดๆ ข้อมูลเหล่านั้นจะเข้ามาหาเราเองโดยที่เราไม่ต้องเข้าไปเว็บนั้นให้เสียเวลา

☞ **Podcast และ Videocast** การเผยแพร่ไฟล์เสียงและไฟล์วิดีโอต่างๆ ที่น่าสนใจ เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการกระจายข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ซึ่งผู้ใช้งานสามารถบอกรับการ Update ได้เช่นเดียวกับระบบของ RSS

☞ **Social Bookmarking** แบ่งปันลิงค์ (Link) URL เว็บไซต์ที่น่าสนใจร่วมกัน สร้างให้เกิดแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น เพราะอย่างน้อย URL เหล่านั้นก็เคยมีคนเก็บไว้เพื่อเรียกใช้งาน ห้องสมุดบางแห่งใช้ del.icio.us เพื่อการสร้าง Subject Guide หรือชี้แหล่งข้อมูลในหัวเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจ หรือใช้เพื่อการตอบคำถามได้อีกด้วย

☞ **Social Networking** เครือข่ายทางสังคมของคนที่น่าสนใจอะไรเหมือนๆ กัน มีตัวอย่างให้เห็นมากมายในปัจจุบัน ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้ โดยใช้คนที่อยู่ในชุมชนนั้นๆ ให้เป็นประโยชน์ให้ข้อมูลเฉพาะด้านต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

☞ **Next Generation OPAC** การสืบค้นหนังสือหรือข้อมูลยุคใหม่ ที่ต้องสะดวก รวดเร็ว พาผู้ใช้ไปยังข้อมูลที่เขาสงสัยได้อย่างง่ายดาย มีข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ มีเครื่องมือในการช่วยเหลือให้ใช้งานสะดวกมากยิ่งขึ้น รวมถึงเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในรายการต่างๆ ได้

TCDC Resource Center ทำอะไรกับแนวคิดเหล่านี้บ้าง?

ห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบ มีความพยายามที่จะสร้างสรรค์บริการต่างๆ เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกสบายสูงสุดในการเข้าใช้บริการ และแนวคิดประการหนึ่งที่ถูกใช้ในการให้บริการเสมอมา นั่นคือ การให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลต่างๆ กับห้องสมุด อาทิเช่น ข้อมูลความคิดเห็นเพื่อใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการบริการ ข้อมูลการถ่ายเอกสาร การแสดงความคิดเห็นหรือให้คะแนนเมื่อใช้สื่อมัลติมีเดีย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นข้อมูลที่ถูกเก็บ ประมวลผล และพร้อมที่จะให้ข้อมูลนั้นกลับคืนให้ผู้ใช้

สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

เมื่อตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของผู้ใช้เป็นหลัก แนวคิด Library 2.0 จึงสอดคล้องกับแนวคิดในการให้บริการของห้องสมุด TCDC Resource Center จึงทำการศึกษาและพัฒนารูปแบบระบบห้องสมุดตามแนวคิดนั้นต่อมา โดยหลักการทั่วไปก็สามารถเป็นสื่อกลางในการกระจายข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างเป็นระบบ มีกลไกในการทำให้เกิดการแบ่งปันข้อมูลของผู้ใช้ มีส่วนที่ทำให้ผู้ใช้ใช้งานเว็บได้สะดวกขึ้น มีส่วนที่เป็นส่วนตัว และไม่ทิ้งส่วนสำคัญของภารกิจการเป็นเว็บไซต์ห้องสมุด เช่น การค้นหาหนังสือและสื่อต่างๆ ที่มีให้บริการ ปัจจุบันการบริการออนไลน์ที่ได้จัดเตรียมไว้นั้น ประกอบด้วย 3 ส่วนหลักๆ โดยสามารถกล่าวถึง Highlight ที่โดดเด่นได้ดังนี้

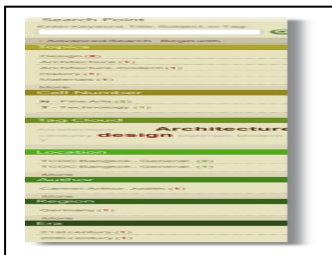
1. การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ช่องทางการกระจายข้อมูลข่าวสารของ ห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบ ซึ่งจะบอกถึงประวัติความเป็นมา การเดินทางมาใช้บริการ คำถามที่ถูกลามบ่อ (FAQ) และความเคลื่อนไหว กิจกรรมข่าวสารต่างๆ ได้ตลอดเวลา นอกจากนั้นยังมี Pathfinder ที่จะเป็นส่วนที่แนะนำชี้ช่องทางการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ ที่มีอยู่ภายในและภายนอกห้องสมุด โดยที่คุณสามารถมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเหล่านี้ได้

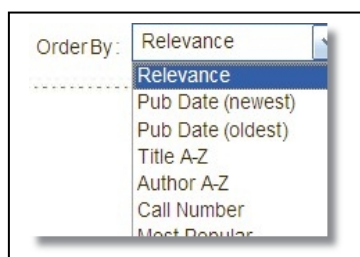

2. การสืบค้นข้อมูล

นอกจากจะสามารถให้บริการค้นหาหนังสือ วารสาร มัลติมีเดีย หรือทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ที่ให้บริการภายในห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบแล้ว ยังเพิ่มการทำงานต่างๆ มากมายเพื่อให้การค้นหามีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น ตัวอย่างเช่น

☞ **Faceted Browsing** เครื่องมือช่วยลำดับความคิดในการค้นหา เพื่อให้คุณไปถึงหนังสือที่ต้องการได้ง่ายขึ้น ลักษณะการทำงาน เมื่อคุณค้นหาด้วยคำค้นใดคำค้นหนึ่ง ในผลการค้นหาด้านซ้ายมือ จะมีการสรุปว่าผลที่ได้จากการค้นหานั้น เกี่ยวข้องกับเรื่องใดบ้าง ใครเป็นผู้แต่งบ้าง อยู่ในยุคใดบ้าง พร้อมทั้งบอกจำนวนที่มีให้คุณ ได้เลือกเพื่อจำกัดผลการค้นหาให้เลือกเฉพาะส่วนที่ต้องการอย่างแท้จริง

☞ **การเรียงผลการค้นหา** นอกจากจะสามารถเรียงผลการค้นหาตามชื่อเรื่อง (Title) ปีที่พิมพ์ (Year) ได้แล้ว ยังเตรียมการจัดเรียงผลการค้นหาตามความนิยม (Popularity) ไว้ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถทราบว่ามีหนังสือเล่มใดได้รับความนิยมสูงสุดจากคำค้น

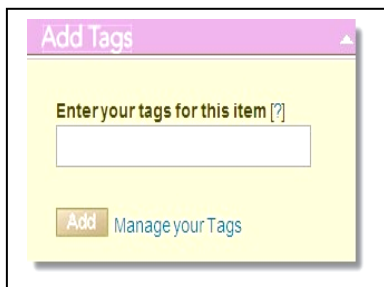
“ระบบมีมาตรฐาน บริการมีคุณภาพ”

- ☞ **RSS Feed** เมื่อคุณค้นหาคำค้นใดๆ ที่ต้องการแล้ว เพียงคุณบอกรับ (Subscribe) การอัปเดต RSS ของหน้าผลการค้นหา เมื่อมีหนังสือใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระบบจะแจ้งให้คุณได้ ทราบโดยอัตโนมัติ

- ☞ **Book Drop** เป็นการทำงานเพิ่มเติมที่ทำให้คุณใช้ผลการค้นหาได้สะดวกมากยิ่งขึ้น เมื่อคุณนำหนังสือมาใส่ใน Book Drop แล้ว คุณสามารถที่จะสั่งพิมพ์รายการเหล่านั้นได้ทันที นอกจากนั้นคุณยังสามารถเก็บไว้ในรายการโปรดส่วนตัว จัดทำรายการบรรณานุกรม หรือส่งอีเมล ไปบอกเพื่อน ได้อีกด้วย

- ☞ **Tag** หากคุณเคยหงุดหงิดกับการค้นหาหนังสือด้วยคำค้นที่ตนเองถนัดไม่เจอ จากนั้นคุณสามารถเพิ่มคำค้นให้กับหนังสือต่างๆ ด้วยคำของคุณเองได้ โดยการเพิ่ม Tag เข้าไปในหนังสือเล่มต่างๆ ที่คุณสนใจ เพียงเท่านี้คุณก็จะสามารถค้นหาหนังสือเล่มนั้นๆ ได้อย่างง่ายดาย

- ☞ **การแสดงผลที่มาพร้อมกับสถิติต่างๆ** เมื่อคุณเปิดเข้าดูรายละเอียดของหนังสือแต่ละเล่มจะมีการแสดงสถิติที่เกี่ยวข้องว่า หนังสือเล่มนี้ได้รับความนิยมมากน้อยแค่ไหน พร้อมกันนี้ คุณสามารถที่จะให้ข้อคิดเห็นและคะแนนความนิยมกับหนังสือเล่มๆ นั้นได้ทันที นอกจากนั้นคุณยังสามารถดูรูปปกหนังสือ และสถานที่ที่อยู่ของหนังสือผ่านแผนที่ของ TCDC Resource Center ได้อีกด้วย

3. พื้นที่ส่วนตัวของคุณ

เมื่อล็อกอินเข้าสู่ระบบการบริการออนไลน์ของ TCDC Resource Center ข้อมูลประวัติการใช้บริการทั้งหมดภายในห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบ จะถูกรวบรวมไว้ที่นี่เพียงที่เดียว นอกจากนั้นยังมีบริการที่ให้คุณสามารถแบ่งปันความสนใจของคุณ เพื่อสร้างชุมชนของผู้ที่สนใจการเรียนรู้ด้านการออกแบบ โดยที่อาจจะแบ่งปันรายการโปรดต่างๆ หรือเพิ่มรายการ RSS ที่คุณสนใจ เช่น Blog หรือบทความในเว็บต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกนำไปรวบรวมและเผยแพร่ต่อไป ทดลองสัมผัสประสบการณ์ Library 2.0 ได้แล้วที่ <http://library.tcdc.or.th>

ที่มา : Suppattra. Library 2.0. ค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2552, จาก <http://tcdclibrary.wordpress.com/2008/09/06/library-20/>